

Sekretessförbindelse och information om yttrandefrihet och sekretess i arbetet

Yttrandefrihet på arbetet

Alla medborgare har yttrandefrihet, det vill säga frihet att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar och uttrycka åsikter. Denna yttrandefrihet gäller även på arbetet. Som offentligt anställd får du inte utsättas för repressalier för att du utnyttjar denna rättighet.

Yttrandefriheten på arbetet är dock inte absolut. Det finns lagliga begränsningar av yttrandefriheten i offentlighets- och sekretesslagen för att skydda känsliga och integritetskränkande uppgifter om enskilda personer och företag.

Då du är offentligt anställd har du också meddelarfrihet. Detta innebär att du har rätt, men ingen skyldighet, att muntligen lämna uppgifter till massmedia om ditt arbete. Syftet är att anställda ska ha möjlighet att avslöja missförhållanden på arbetsplatsen. I vissa fall gäller meddelarfriheten även sekretessbelagda uppgifter, men inte alltid. Om du använder dig av din meddelarfrihet har du rätt att vara anonym och arbetsgivaren får inte försöka efterforska vem som har lämnat ut uppgifterna.

Sekretess och tystnadsplikt

I offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) anges vilka uppgifter som är sekretessbelagda och även i vilka fall meddelarfriheten begränsas av sekretessen. Utöver meddelarfriheten får du som anställd i kommunen bara tala om sekretessbelagda uppgifter när det behövs i arbetet. Du får inte tala om dem med utomstående och inte heller med arbetskamrater som inte behöver upplysningarna för sitt arbete.

Tänk även på att samtal mellan arbetskamrater kan avlyssnas av utomstående. Sekretessen gäller i all kommunens verksamhet men i varierande omfattning. Sekretess till skydd för enskild i utbildningsverksamhet regleras i 23 kapitlet i offentlighets- och sekretesslagen.

Brott mot tystnadsplikten kan medföra straffansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken (1962:700), vilket kan leda till böter eller fängelse i högst ett år.

Observera att tystnadsplikten gäller även efter att du har slutat din anställning.

Härmed bekräftas att jag har tagit del av denna information och bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen, som gäller för mig som anställd och det även efter att min anställning har upphört.

Datum	Ort
Underskrift	Namnförtydligande

Bilaga - Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

23 kap. Sekretess till skydd för enskild i utbildningsverksamhet, m.m.

Vad innebär sekretess?

Om uppgifter omfattas av sekretess innebär det ett förbud att muntligen, skriftligen eller på annat sätt föra vidare uppgifter om enskilda personer till obehöriga.

Vilka uppgifter är sekretessbelagda?

Tystnadsplikt, eller sekretess som det också kallas, är till för att skydda enskilda personer från att uppgifter om deras personliga förhållanden lämnas till andra. Uppgifter som kan omfattas av sekretess framgår av offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser. Exempel på dessa är:

Förskola och viss annan pedagogisk verksamhet

1 § Sekretess gäller i förskola och sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen (2010:800) som kompletterar eller erbjuds i stället för förskola för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola

2 § Sekretess gäller i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i sådan elevhälsa som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Sekretess gäller på det område som anges i första stycket dels i särskild elevstödande verksamhet i övrigt för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, dels för uppgift som hänför sig till ärende om tillrättaförande av en elev eller om skiljande av en elev från vidare studier. Sekretessen gäller dock endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller inte beslut i ärende.

Sekretess gäller på det område som anges i första stycket i andra fall än som avses i första och andra styckena för uppgift om en enskilds identitet, adress och andra liknande uppgifter om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Fritidshem och viss annan pedagogisk verksamhet

3 § Sekretess gäller i fritidshem och sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen (2010:800) som erbjuds i stället för fritidshem för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i sådan särskild elevstödande verksamhet som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Sekretess gäller i övrigt på det område som anges i första stycket för annan uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Vem är skyldig att följa sekretessbestämmelserna?

Bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen gäller för den som är eller har varit verksam hos arbetsgivaren.

Gäller sekretessen även inför arbetskamrater och överordnade?

Grundregeln är att olika personer i berörd verksamhet får ta del av uppgifter i den mån det behövs för att de skall kunna handlägga ett ärende. Uppgifter får dock inte lämnas till någon som inte har med ärendet att göra. Du får inte heller lämna ut andra uppgifter än de som har betydelse i den aktuella situationen.

Finns det några undantag från reglerna om sekretess?

Det finns sekretessbrytande bestämmelser och bestämmelser om undantag från sekretess, dessa regleras i 10 kap. offentlighets- och sekretesslagen. Exempel på sekretessbrytande bestämmelser kan vara samtycke, att en person kan ge dig tillåtelse att lämna ut sekretessbelagd uppgift som rör individen själv, eller att du har en lagstadgad skyldighet att lämna ut uppgifter till en annan myndighet.

Vad händer om du bryter mot offentlighets- och sekretesslagen?

Om du lämnar ut uppgifter i strid med offentlighets- och sekretesslagen kan du åtalas och dömas för brott mot tystnadsplikten. För dig som är anställd kan arbetsgivaren vidare vidta disciplinära åtgärder eftersom du i ett sådant läge brutit mot ditt anställningsavtal. Det är ett brott att bryta mot tystnadsplikten. Tala därför alltid med din arbetsledare när något är oklart inom det här området.